

Kenmerk	W03.09.0184/II/K
Datum advies	6 juli 2009
Vindplaats	Staatscourant 2009, nr 14362

Volledige tekst

Ontwerpbesluit houdende wijziging van het Besluit optie- en naturalisatielegden 2002, met nota van toelichting.

Bij Kabinetsmissive van 10 juni 2009, no.09.001529, heeft Uwe Majesteit, op voordracht van de Minister van Justitie, bij de Raad van State van het Koninkrijk ter overweging aanhangig gemaakt het ontwerpbesluit houdende wijziging van het Besluit optie- en naturalisatielegden 2002, met nota van toelichting.

Het ontwerpbesluit voorziet in een aanmerkelijke verhoging van de naturalisatieleges(*zie noot 1*) en brengt twee wijzigingen aan in het tarievenstelsel voor naturalisatie. In de eerste plaats wordt het aparte naturalisatietarief voor min- en onvermogenen afgeschaft. Ten tweede wordt het stelsel van naturalisatieleges uitgebreid met een tarief voor de medenaturalisatie van minderjarigen. De vrijstelling voor deze groep komt daarmee te vervallen.

Ter vergoeding van de kosten gemaakt bij de beoordeling van naturalisatieverzoeken worden leges geheven. Zij hangen direct samen met het bij koninklijk besluit te nemen naturalisatiebesluit. De leges zijn verschuldigd alvorens een verzoek tot verlening van het Nederlanderschap in behandeling wordt genomen.

De Raad van State van het Koninkrijk maakt een opmerking over het combineren van de voorgestelde aanmerkelijke tariefverhoging met het afschaffen van een aangepast naturalisatietarief voor min- en onvermogenen. Hij is van oordeel dat in verband daarmee aanpassing van het ontwerpbesluit wenselijk is.

Min- en onvermogenen

Kostendekkendheid vormt het uitgangspunt voor het legesstelsel met betrekking tot migratie naar Nederland. De nota van toelichting bij het ontwerpbesluit noemt als uitgangspunt voor de legesverhoging voor naturalisatie het rapport "Nieuwe legessystematiek IND 2004".(*zie noot 2*) Dit rapport is bij brief van 28 mei 2004 aangeboden aan de Tweede Kamer.(*zie noot 3*) De nota van toelichting motiveert de noodzaak van verhoging van de naturalisatieleges met een verwijzing naar bovengenoemd rapport van de IND. Uit dit onderzoek is gebleken dat de kostprijzen voor behandeling van naturalisatieverzoeken hoger uitvallen dan eerder aangenomen werd.

Tegelijkertijd wordt voorgesteld het aangepaste naturalisatietarief voor min- en onvermogenen af te schaffen. Dat voorstel wordt in de toelichting gemotiveerd door een verwijzing naar het beginsel van kostendekkendheid en naar het verblijfsrechtelijk tariefstelsel. Binnen dit stelsel bestaat geen apart tarief voor min- en onvermogenen.(*zie noot 4*)

De Raad wijst er allereerst op dat kostendekkendheid een valide argument kan zijn voor

verhoging van de leges, maar niet voor de afschaffing van een aangepast naturalisatietarief voor min- en onvermogenen. Naar het oordeel van de Raad is de constatering dat de behandelkosten voor iedere naturalisatieaanvraag in beginsel gelijk zijn, zoals in de nota van toelichting wordt aangevoerd, een ontoereikend argument voor het afschaffen van aangepaste legestarieven voor min- en onvermogenen. Die keuze hangt immers niet in de eerste plaats samen met de behandelkosten, maar met de vraag of het wenselijk is een uitzondering te maken op de reguliere tarieven.

In dit verband merkt de Raad op dat in artikel 34 van het Vluchtelingenverdrag een inspanningsverplichting is neergelegd voor de wetgever om de kosten voor de naturalisatieprocedure zoveel mogelijk te verminderen. Die (inspannings)verplichting staat op gespannen voet met het voornemen een verhoging van naturalisatieleges te combineren met het afschaffen van aangepaste tarieven voor min- en onvermogenen.

Ook de Adviescommissie Vreemdelingenzaken (ACVZ) constateert in het adviesrapport "Leges voor (arbeids)migratie" (*zie noot 5*) dat de legestarieven (*zie noot 6*) met betrekking tot migratie bepaalde migrantengroepen "onder aanzienlijke financiële druk zet". (*zie noot 7*) De commissie noemt daarbij in het bijzonder reguliere migranten, die in het kader van gezinsvorming of -hereniging naar Nederland komen. Voor een aantal andere, kwetsbare migrantengroepen zoals asielzoekers en vluchtelingen vormen de hoge legestarieven volgens de commissie "een extra financiële aanslag, die vaak enkel met hulp van derden kan worden opgebracht". (*zie noot 8*) In het onderzoek van de ACVZ wordt niet afzonderlijk verwezen naar de effecten van de door Nederland gehanteerde naturalisatieleges. Het ligt echter in de rede dat de tarieven voor naturalisatie in het kostendekkende legesstelsel een zelfde financiële druk uitoefenen op de door de ACVZ genoemde groepen migranten als de legestarieven voor verblijfsvergunningen.

Verder wijst de Raad erop dat ook in andere legesstelsels, waaronder dat van griffierechten in burgerlijke zaken, wel een aangepast tarief voor min- en onvermogenen gehanteerd wordt. (*zie noot 9*) Anders dan de toelichting suggereert bevat ook het Voorschrift Vreemdelingen gedifferentieerde tarieven, waarbij tevens diverse dispensatiemogelijkheden bestaan voor vreemdelingen die aantonen "niet te kunnen beschikken over middelen om aan de legesverplichting te kunnen voldoen". (*zie noot 10*)

Gelet op het voorgaande is de Raad van oordeel dat de combinatie van de voorgestelde aanmerkelijke tariefverhoging met het afschaffen van een aangepast naturalisatietarief voor min- en onvermogenen op gespannen voet staat met artikel 34 van het Vluchtelingenverdrag. Daarnaast dient te worden voorkomen dat min- en onvermogenen naturalisandi door de naturalisatieleges onder te grote financiële druk komen te staan.

De Raad adviseert de keuze voor het afschaffen van onderscheid tussen min- en onvermogenen en andere meerderjarige indieners van naturalisatieverzoeken in het licht van het bovenstaande nader te bezien.

De Raad van State geeft U in overweging in dezen een besluit te nemen, nadat met het vorenstaande rekening zal zijn gehouden.

De waarnemend Vice-President van de Raad van State van het Koninkrijk

Nader rapport (reactie op het advies) van 10 september 2009

Het ontwerp betreft een wijziging van het Besluit optie- en naturalisatiegelden 2002 (hierna: BON 2002). De wijziging behelst een verhoging van de naturalisatieleges en een verandering

van het tarievenstelsel. Het tarievenstelsel wordt aldus gewijzigd dat het aparte naturalisatietarief voor min- en onvermogenen wordt afgeschaft. Daarnaast wordt het stelsel van naturalisatieleges uitgebreid met een tarief voor de medenaturalisatie van minderjarigen.

De Raad van State van het Koninkrijk maakt een opmerking over het combineren van de voorgestelde tariefverhoging met het afschaffen van een naturalisatietarief voor min- en onvermogenen. Hij is van oordeel dat in verband daarmee aanpassing van het ontwerpbesluit wenselijk is.

Naar het oordeel van de Raad is de constatering dat de behandelkosten voor iedere naturalisatieaanvraag gelijk zijn, een ontoereikend argument voor het afschaffen van aangepaste legestarieven voor min- en onvermogenen. De keuze hangt immers, aldus de Raad, niet samen met de behandelkosten, maar met de vraag of het wenselijk is een uitzondering te maken op de reguliere tarieven. In dit verband merkt de Raad op dat in artikel 34 van het Vluchtelingenverdrag een inspanningsverplichting is neergelegd voor de wetgever om de kosten voor de naturalisatieprocedure zo veel mogelijk te verminderen. Voorkomen dient te worden dat min- en onvermogenende naturalisandi onder te grote financiële druk komen te staan.

Het doel van het ontwerp is dat de door de rijksoverheid gemaakte kosten van de dienstverlening ten behoeve van de verzoeken tot naturalisatie beter dan voorheen worden doorberekend aan de verzoeker. Het kabinet acht het wenselijk dat ook de min- en onvermogenen meer bijdragen aan de kosten die ten behoeve van hen worden gemaakt. Dit laat vanzelfsprekend onverlet dat het uitgangspunt bij de wijziging van de naturalisatieleges is, dat de kosten voor naturalisatie voor een ieder redelijk zijn en geen belemmering vormen voor de verzoeker. Hierbij is van belang dat de kosten voor naturalisatie - in tegenstelling tot die voor de aanvraag van een verblijfsvergunning - eenmalig en voorzienbaar zijn.

De Raad wijst op de inspanningsverplichting, die is neergelegd in artikel 34 van het VN-vluchtelingenverdrag (Trb. 1954, 88). Deze bepaling behelst geen verbod om de naturalisatieleges voor vluchtelingen in de zin van het verdrag te verhogen. Het kabinet acht het met de Raad evenwel wenselijk om tegemoet te komen aan mensen die gedwongen zijn elders hun woon- en verblijfplaats te zoeken. Dit geldt eveneens voor de verzoeker die zich genoodzaakt ziet elders een nationaliteit aan te vragen (vgl. artikel 32 van het Verdrag betreffende de status van staatlozen, Trb. 1955, 42). Het ontwerpbesluit is in dit verband aangepast, in die zin, dat voor twee categorieën verzoekers een gereduceerd naturalisatietarief is vastgesteld (onderdeel B, artikel 3, tweede en derde lid). Het betreft hier staatloze vreemdelingen en vreemdelingen met een verblijfsvergunning asiel in de zin van de Vreemdelingenwet 2000. Het naturalisatietarief is voor deze verzoekers 50 euro lager vastgesteld dan het reguliere tarief.

Ook indien er twee gelijktijdige verzoeken tot naturalisatie worden ingediend, kunnen de verzoekers in aanmerking komen voor een lager tarief dan het reguliere tarief. Hiervoor is vereist dat ten minste één van de verzoekers staatloos is of houder is van een verblijfsvergunning asiel.

In de Nederlandse Antillen en Aruba bestaat op dit moment geen verblijfsvergunning vergelijkbaar met de verblijfsvergunning asiel in de Vreemdelingenwet 2000. Zou in de toekomst tot de invoering van een dergelijke verblijfsvergunning worden besloten, dan heeft de vreemdeling met deze verblijfsvergunning op grond van het BON 2002 eveneens aanspraak op naturalisatie tegen gereduceerd tarief.

De nota van toelichting is dienovereenkomstig aangepast.

Van de gelegenheid is voorts gebruik gemaakt om de bedragen in het BON 2002 die zullen gelden in het jaar 2010 in het ontwerp-besluit op te nemen. De bedragen in euro die zijn genoemd in de brief aan de Tweede Kamer van 12 november 2008 (Kamerstukken II, 2008/09, 31 700 VI, nr. 79), zijn daartoe geïndexeerd met het indexeringspercentage voor 2010. Deze bedragen zijn omgerekend in Nederlands-Antilliaanse en Arubaanse valuta aan de hand van de administratiekoers van het Ministerie van Buitenlandse Zaken per 1 juli 2009.

Ik moge U hierbij het gewijzigde ontwerpbesluit en de gewijzigde nota van toelichting doen toekomen en U verzoeken overeenkomstig dit ontwerp te besluiten.

De Minister van Justitie

-
- (1) Het naturalisatietarief voor één meerderjarig persoon wordt verhoogd van € 380 respectievelijk € 252 voor min- en onvermogenen, naar € 552 voor zowel min- en onvermogenen als overige verzoekers. Het tarief voor een gelijktijdig verzoek van twee meerderjarige partners wordt verhoogd van € 482 naar € 699. Voor medenaturalisatie van minderjarigen wordt een tarief geïntroduceerd van € 83 per minderjarige.
 - (2) Ministerie van Justitie, Immigratie en Naturalisatiedienst, Rijswijk 27 mei 2004).
 - (3) Kamerstukken II, 2003/04, 29 200 VI, nr. 165.
 - (4) Voorschrift Vreemdelingen 2000, artikelen 3.34 tot en met 3.34h.
 - (5) "Leges voor (arbeids)migratie", ACVZ, mei 2008.
 - (6) De commissie deed onderzoek naar de effecten op (arbeids)migratie van de Nederlandse legestarieven voor verblijfsvergunningen en verwante kosten met betrekking tot migratie.
 - (7) "Leges voor (arbeids)migratie", ACVZ, mei 2008, blz. 21.
 - (8) "Leges voor (arbeids)migratie", ACVZ, mei 2008, blz. 22.
 - (9) Kamerstukken 2008/09, 31 758, nr. 3 en nr. 4, blz. 1
 - (10) Artikelen 3.34 tot en met 3.34h (in het bijzonder artikel 3.34f) van het Voorschrift Vreemdelingen.
-

[Gehele tekst ontwerpregeling met toelichting \(doc, 86 kB\)](#)